

SIYDIK YO‘LLARI INFEKSIYALARINING MIKROBIOLOGIK QO‘ZG‘ATUVCHILARI

Fozilov A.V., Alyavi B.A., Xakimov SH.N., Asatova N.B.

Tibbiyot xodimlarining kasbiy malakasini rivojlantirish markazi va Respublika ixtisoslashtirilgan terapiya vatibbiy reabilitatsiya ilmiy-amaliyot tibbiyot markazi

Toshkent, O‘zbekiston

Tadqiqot maqsadi. Kasalxonadan tashqaridagi bemorlarda siydik yo‘llari infeksiyalarining etiologik tuzilishini va asosiy qo‘zg‘atuvchilarning antibiotiklarga sezgirligini aniqlash.

Tadqiqot materiallari va usullari. Tekshirish Toshkent shaxrida siydik yo‘llari infeksiyasi bilan og‘rigan 720 ambulator bemorlarda olib borildi. Mikroorganizmlarning identifikatsiyasi va keng ta‘sir doirasiga ega bo‘lgan antibiotiklarga sezuvchanlik Tibbiyot xodimlarining kasbiy malakasini rivojlantirish markazi “Mikrobiologiya, immunologiya va molekulyar genetika asoslari” kafedrasida standart Tavsiyalar va Xalqaro ko‘rsatmalardan foydalanib, Myuller - Xinton ozuqa muxitida disk diiffuzion yo‘l bilan aniqlandi.

Tadqiqot natijalari. Tekshirish davrida siydik yo‘llari infeksiyalari bilan kasallangan bemorlardan 480 ta bakteriya shtammlari ajratib olindi. Siydik yo‘llari infeksiyalari qo‘zg‘atuvchilari etiologiyasida Enterobacteriaceae oilasi vakillari ustunlik qildi. (E.coli - 40%, Klebsiella spp - 2,6%, Proteus spp - 4,6%, Enterobacter spp 15%). Pseudomonasa eruginosa 1%, grammusbat mikroorganizmlardan S.aureus - 15,6%, Enterococcus spp - 8,5% , koagulaza manfiy stafilakokklar- 10,4 va Candida- 2,1 xolatda ajratib olindi. Mintaqamizda jiddiy muammolardan biri xisoblangan, antibiotiklarga chidamli enterobakteriyalarning siydik tanosil a‘zolari infeksiyalarining asosiy patogenlari sifatida yetarlicha o‘rganilmagan.

Shu munosabat bilan, ajratib olingan qo‘zgatuvchilarning, birinchi navbatda bu patologiyada eng ko‘p ajratib olingan E.colini antibiotikka sezuvchanligini urganib chiqdik. Ajratib olgan E.coli shtammlarining ampitsillinga 34% va xloramfenikolga 51% sezuvchanligi aniqlandi. Shuni ta‘kidlash kerakki, bizning mintaqamizda seflosporinlar hozirgi kunda ham eng ko‘p ishlatiladigan antibakterial preparatlardan biridir. E.coli shtammlarining sefalosporinlarga sezuvchanligi taxlili shuni ko‘rsatdiki; II III avlod sefalosporinlariga sezuvchanlik o‘zgaruvchan bo‘lib, sefuroksimga - 52,4%, seftriaksonga - 34,8% va seftazidimga 66,2% ni tashkil etgan. Biz, kasalxonadan tashqaridagi shtammlar ustida ishlaganimizni xisobga olgan xolatda, bu ko‘rsatkichlar E.coli shtammlarining sefalosporinlarga juda yuqori turgunlikka ega ekanligini va ambulator bemorlar orasida keng doiradagi betalaktamaza ferment ishlab chiqaruvchi esherixiyalar, siydik yullari kasalliklarining asosiy quzg‘atuvchilaridan biri ekanligidan darak beradi. Umuman olganda, siydik yo‘llari infeksiyalari bilan kasallangan bemorlardan ajratib olingan barcha turdagi enterobakteriyalar, tekshirish natijasiga ko‘ra barcha karbapenemlarga (100%) sezgir bo‘lib, aminoglikozidlardan (68,1%), ftorxinolonlar orasidan levofloksatsinga (83,2%) sezgirlikka ega ekanligi aniqlandi.

Xulosa. Kasalxonadan tashqari xolatda siydik yo‘llari infeksiyalarida Enterobacteriaceae oilasi vakillari eng ko‘p uchraydigan qo‘zg‘atuvchilar bo‘lib, ular orasida E.coli ustunlik qilishi aniqlandi. Antibiotiklarga sezgirlik natijalarga ko‘ra enterobakteriyalar oilasida karbapenemlarga, ftorxinolonlar orasidan levofloksatsinga yuqori sezuvchanlik saqlanganligi, asosiy patogen xisoblangan E.colida, ampitsillin va xloramfenikolga sezuvchanlik pasayganligini ko‘rsatadi. Antibiotik grammning sefalosporinga nisbatan natijalariga asoslanib, esherixiyaning keng doirali betalaktamaza ferment ishlab chiqaruvchi shtammlarini tarqalganligi tasdiqlandi.